

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 25. tammikuuta 2023
(OR. en)

5692/23

ENV 63
AGRI 29
FIN 82
PESTICIDE 5
PHYTOSAN 3
RECH 30
EDUC 31
JEUN 22
CONSOM 15
FORETS 4
RELEX 87

SAATE

Lähettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	24. tammikuuta 2023
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2023) 35 final
Asia:	KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE Pölyttäjiä koskevan EU:n aloitteen tarkistaminen Pölyttäjien olosuhteiden parantaminen

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2023) 35 final.

Liite: COM(2023) 35 final

Bryssel 24.1.2023
COM(2023) 35 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

Pölyttäjiä koskevan EU:n aloitteen tarkistaminen

Pölyttäjien olosuhteiden parantaminen

{SWD(2023) 18 final}

1. JOHDANTO

Luonnonvaraisten pölyttäjien väheneminen ja sen vaikutukset elintarviketurvaan, ihmisten terveyteen, elämänlaatuun ja ekosysteemien toimintaan aiheuttavat suurta huolta koko yhteiskunnassa. Pölyttäjien väheneminen on myös saanut erityisesti tutkijat ja kansalaisyhteiskunnan vaatimaan määrätietoisia toimia vähenemisen taustalla oleviin syihin puuttumiseksi. Yksi äskettäinen esimerkki on kansalaisaloite ”Pelastakaa mehiläiset ja maanviljelijät!”¹, jossa vaaditaan siirtymää kohti mehiläisille suotuisaa maataloutta ja joka esitettiin Euroopan komissiolle lokakuussa 2022 aloitteen saatua yli miljoona tuenilmausta EU:n kansalaisilta.

Euroopassa noin neljä viidestä viljelykasvista ja luonnonvaraisesta kukasta on ainakin jossakin määrin riippuvainen eläinten suorittamasta pölytyksestä, josta vastaavat tuhannet hyönteislajit. Tämä palvelu tuo talouden kannalta konkreettisia etuja: pölytyksen panos EU:n maatalouden tuotoksen hyväksi on arvion mukaan vähintään 5 miljardia euroa vuodessa.² Määrässä ei kuitenkaan oteta huomioon suurinta osaa pölyttäjien tuottamista tärkeistä hyödyistä, kuten pölyttäjien vaikutusta ravitsemusturvaan ja ihmisten terveyteen tai ekosysteemien terveyden ja sietokyvyn ylläpitämiseen luonnonkasveja pölyttämällä.

Edellä esitetystä huolimatta luonnonvaraiset pölyttäjät ovat Euroopassa ja muualla maailmassa³ vähentyneet merkittävästi. Euroopan Punaisen kirjan⁴ mukaan noin joka kolmannen mehiläis-, perhos- ja kukkakärpäslajin kanta pienenee. Lisäksi joka kymmenes mehiläis- ja perhoslaji sekä joka kolmas kukkakärpäslaji on vaarassa kuolla sukupuuttoon. Vaikka jo nämä luvut ovat hälyttäviä, kokonaiskuva ei ole vielä tiedossa. Kattavampi käsitys pölyttäjien tilasta saattaisi paljastaa, että tilanne on tätäkin huolestuttavampi.⁵

Pölyttäjien väheneminen on uhka sekä ihmisten hyvinvoinnille että luonnolle. Pölyttäjien häviäminen heikentää maatalouden pitkän aikavälin tuottavuutta pahentaen entisestään kehityssuuntausta, johon vaikuttavat myös muut tekijät, erityisesti nykyinen geopoliittinen tilanne, jossa Venäjä käy hyökkäyssotaa Ukrainaa vastaan.

Luonnon monimuotoisuutta koskevaa kriisiä on pyritty ratkaisemaan maailmanlaajuisilla toimilla biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen osapuolten 15. konferenssissa (CBD COP15) joulukuussa 2022. Näitä maailmanlaajuisia toimia on täydennettävä kunnianhimoisilla toimenpiteillä, joilla suojellaan ja ennallistetaan EU:ssa luonnon monimuotoisuutta, jonka olennainen osa pölyttäjät ovat.

¹ https://europa.eu/citizens-initiative/initiatives/details/2019/000016_fi. Euroopan komissio vastaa tähän kansalaisaloitteeseen sitä käsittelevällä tiedonannolla vuonna 2023.

² Vysna, V., Maes, J., Petersen, J.E., La Notte, A., Vallecillo, S., Aizpurua, N., Ivits, E., Teller, A., Accounting for ecosystems and their services in the European Union (INCA). Loppuraportti INCA-hankkeen toisesta vaiheesta, jonka tavoitteena oli kehittää EU:n ekosysteemitilinpitojärjestelmää koskeva pilottihanke. Tilastoraportti. Euroopan unionin julkaisutoimisto, Luxemburg, 2021.

³ IPBES (2016). Biologista monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluja käsittelevän hallitustenvälisen tiede- ja politiikkafoorumin julkaisema pölyttäjiä, pölytystä ja elintarviketuotantoa koskeva arviointiraportti.

⁴ <https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/redlist>

⁵ [Pölyttäjiä koskevaan EU:n aloitteeseen liittyvä komission yksiköiden valmisteluasiakirja](#) (SWD(2018) 302), s. 3.

Komissio hyväksyi vuonna 2018 ensimmäisen EU:n kehyksen luonnonvaraisten pölyttäjien vähenemisen torjumiseksi – pölyttäjiä koskevan EU:n aloitteen⁶. Aloitteessa asetettiin pitkän aikavälin tavoitteet, jotka on tarkoitus saavuttaa vuoteen 2030 mennessä, ja määriteltiin kattava valikoima lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä toteutettavia toimia. Eri sidosryhmät ovat tukeneet aloitetta voimakkaasti, ja se on herättänyt runsaasti yleistä mielenkiintoa. Aloitteen tavoitteet ovat saaneet merkittävästi huomiota Euroopan vihreän kehityksen ohjelman yhteydessä.

Vuoteen 2030 ulottuvassa EU:n biodiversiteettistrategiassa⁷ asetettiin yleistavoitteeksi pysäyttää pölyttäjien väheneminen ja luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen vuoteen 2030 mennessä osana EU:n luonnon ennallistamista koskevia sitoumuksia ja tavoitteita. Strategialla luotiin myös EU:n luonnon monimuotoisuuden foorumi, johon perustettiin pölyttäjiä käsittelevä työryhmä pölyttäjiä koskevan aloitteen pääasialliseksi hallinnolliseksi foorumiksi. Myös muut Euroopan vihreän kehityksen ohjelman aloitteet, kuten Pellolta pöytään -strategia, saasteettomuus-toimintasuunnitelma, metsästrategia ja EU:n strategia ilmastomuutokseen sopeutumiseksi⁸, auttavat torjumaan pölyttäjiin kohdistuvia uhkia.

Tässä tiedonannossa esitetään pölyttäjiä koskevan EU:n aloitteen tarkistettu toimintakehys. Se perustuu kattaviin sidosryhmäkuulemisiin sekä Euroopan parlamentilta, neuvostolta, alueiden komitealta ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimelta saatuun institutionaaliseen palautteeseen⁹. Toimintakehyksessä esitetään toimia, joita EU:n ja sen jäsenvaltioiden on toteutettava pölyttäjien vähenemisen pysäyttämiseksi vuoteen 2030 mennessä.

Tarkistaminen on jatkotoimi komission vuonna 2021 toteuttamalle uudelleentarkastelulle, jossa arvioitiin pölyttäjiä koskevan aloitteen täytäntöönpanon edistymistä¹⁰. Uudelleentarkastelu osoitti, että vaikka aloite on edelleen toimiva politiikan apuväline, yhä on merkittäviä haasteita, jotka on voitettava pölyttäjien vähenemisen pysäyttämiseksi ja vähenemissuuntauksen kääntämiseksi. Erityisesti on toteutettava lisätoimia, joilla voidaan puuttua vähenemiseen johtaviin syihin tehokkaasti ja jotka perustuvat luotettaviin seuranta- ja hallintomekanismeihin. Uudelleentarkastelussa vaadittiin aloitteen tarkistamista, jotta aloitteen pitkän aikavälin tavoitteet voidaan saavuttaa.

Aloitteen tarkistaminen on myös jatkotoimi luonnonvaraisten pölyttäjien suojelemiseksi toteutetuista EU:n toimista julkaistulle Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomukselle¹¹. Kertomuksessa havaittiin puutteita keskeisissä EU:n toimintapolitiikoissa, joilla vastataan luonnonvaraisiin pölyttäjiin vaikuttaviin pääasiallisiin uhkiin, ja suositeltiin, että komissio arvioi tarvetta lisätä erityistoimenpiteitä sellaisten uhkien torjumiseksi, joita pölyttäjiä koskevassa aloitteessa ei tällä hetkellä käsitellä. Tilintarkastustuomioistuimen kertomuksessa todettiin myös, että on tarpeen sisällyttää luonnonvaraisten pölyttäjien suojelutoimet paremmin luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä ja maataloutta koskeviin EU:n toimintalinjoihin ja parantaa luonnonvaraisten pölyttäjien suojelua torjunta-aineilta.

⁶ [Pölyttäjiä koskeva EU:n aloite](#) (COM(2018) 395).

⁷ [Vuoteen 2030 ulottuva EU:n biodiversiteettistrategia](#) (COM(2020) 380).

⁸ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/fi/ip_21_6687

⁹ https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/pollinators/policy_en.htm

¹⁰ [Pölyttäjiä koskevan EU:n aloitteen täytäntöönpanosta annettu kertomus](#) (COM(2021) 261 final).

¹¹ [Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus 15/2020](#).

Kesäkuussa 2022 komissio esitti luonnon ennallistamista koskevan säädösehdotuksen¹², jolla pyritään sisällyttämään biodiversiteettistrategian tavoitteet lainsäädäntöön. Ehdotettuun säädökseen sisältyy EU:n jäsenvaltioita oikeudellisesti sitova tavoite pysäyttää pölyttäjäkantojen väheneminen vuoteen 2030 mennessä ja ylläpitää sen jälkeen niiden kasvavaa suuntausta. Luonnon ennallistamista koskeva säädös ja tämä tarkistettu pölyttäjiä koskeva aloite kulkevat käsi kädessä. Säädösehdotuksessa annetaan jäsenvaltioille joustovaraa valita kansallisissa ennallistamissuunnitelmissaan tehokkaimmat toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi. Tämän tarkistetun aloitteen toimilla, jotka käsittävät monia erilaisia EU:n toimia, pyritään tukemaan ja täydentämään kansallisia ennallistamistoimenpiteitä, joita edellytetään ehdotetussa luonnon ennallistamista koskevassa säädöksessä.

2. EU:N TOIMET PÖLYTTÄJIEN VÄHENEMISEN PYSÄYTTÄMISEKSI

Tarkistetussa pölyttäjiä koskevassa aloitteessa jaetaan vuoteen 2030 ulottuvat tavoitteet ja niihin liittyvät toimet kolmeen painopistealueeseen:

I: Pölyttäjien vähenemistä sekä sen syitä ja seurauksia koskevan tietämyksen parantaminen

II: Pölyttäjien suojelun parantaminen ja niiden vähenemiseen johtavien syiden torjuminen

III: Yhteiskunnan aktivoiminen sekä strategisen suunnittelun ja yhteistyön edistäminen kaikilla tasoilla.

Seuraavissa luvuissa tarkastellaan lähemmin näitä painopisteitä ja niihin liittyviä toimia. Kaikki toimet luetellaan liitteessä olevassa taulukossa.

2.1. PAINOPISTE I: Pölyttäjien vähenemistä sekä sen syitä ja seurauksia koskevan tietämyksen parantaminen

Pölyttäjien hyväksi toteutettavien toimien on perustuttava luotettavaan tieteelliseen tietoon. Vuoteen 2018 nähden on edistytty huomattavasti pölyttäjien suojelutoimien kannalta hyödyllisen tiedon keräämisessä, mutta tietämyksessä on edelleen merkittäviä aukkoja. Lisätoimia tarvitaan, jotta voidaan luoda luotettava EU:n laajuinen pölyttäjien seurantajärjestelmä, suorittaa ratkaisevan tärkeitä arviointeja ja paikkatietoanalyysseja ja edistää kohdennettuja tutkimus- ja innovointitoimia.

Kattavan seurantajärjestelmän luominen

Pölyttäjäkantojen tehokkaiden suojelu- ja elvyttämistoimenpiteiden käyttöönottamiseksi on tarpeen kartoittaa kantojen tilaa, levinneisyyttä ja kehityssuuntauksia alueellisesti ja ajallisesti riittävän tarkkaan. Tämä edellyttää luotettavaa EU:n laajuista seurantajärjestelmää, josta saadaan tietoja pitkältä ajalta säännöllisesti ja riittävän tiheästi. Komissio ja jäsenvaltiot kehittävät parhaillaan seurantamenetelmää, joka perustuu EU:n laajuisen pölyttäjien seurantajärjestelmän (EU-PoMS)¹³ teknisiin vaihtoehtoihin. Jotta voidaan mitata täsmällisesti pölyttäjien runsauden ja monimuotoisuuden kehityssuuntauksia ja arvioida luotettavasti pölyttäjien vähenemisen

¹² Euroopan komission ehdotus asetukseksi luonnon ennallistamisesta (COM(2022) 304).

¹³ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC122225>

pysäyttämässä saavutettua edistystä, seuranta on toteutettava riittävän monella paikalla. Luonnon ennallistamista koskevan säädosehdotuksen mukaan jäsenvaltioiden olisi seurattava pölyttäjälajeja vuosittain standardoitua menetelmää käyttäen.

Lisäksi olisi seurattava pölyttäjiin kohdistuvia suurimpia uhkia. Maaseutumaisemien biodiversiteettiä koskevaan eurooppalaiseen seurantajärjestelmään (European Monitoring of Biodiversity in Agricultural Landscapes, EMBAL) liittyvä aloite¹⁴, jossa kerätään tietoja pölyttäjien elinympäristöistä maatalousmaisemissa, ja Insignia-hanke¹⁵, jossa pyritään seuraamaan torjunta-aineita ja muita ympäristöä pilaavia aineita käyttämällä tarhamehiläisiä bioindikaattorina, tarjoavat tehokkaita tapoja korjata pölyttäjien elinympäristöjen tilaa ja ympäristön pilaantumista koskevissa tiedoissa olevia puutteita. Näitä tiedonkeruuprosesseja on toteutettava järjestelmällisesti pitkällä aikavälillä. Integroidun kehyksen luominen pölyttäjien vähenemisen sekä sen syiden ja seurausten seuranta varten DPSIR-kehystä (aiheuttajat – paineet – tilat – vaikutukset – vastatoimet) soveltaen mahdollistaisi asiaan liittyvien toimien tuotosten ja tulosten seuraamisen.

Tutkimuksen ja arvioinnin tukeminen

Tutkimus- ja innovointitoimia tarvitaan edelleen, jotta voidaan tuottaa toimien kannalta hyödyllisiä tietoja, jotka perustuvat järjestelmällisesti kerättyihin tietoihin. Tutkimusta ja innovointia tuetaan Horisontti Eurooppa -puiteohjelmassa ja kansallisilla tutkimuksen tukitoimilla. On saatava lisää tietoa pölyttäjäyhdyksien taksonomisesta ja toiminnallisesta monimuotoisuudesta ja levinneisyydestä sekä pölyttäjiin kohdistuvista uhista ja niiden välisestä vuorovaikutuksesta. Viimeksi mainittu koskee erityisesti uhkia, jotka tunnetaan muita uhkia heikommin (ks. painopiste II).

On myös tarpeen kehittää arviointivälineitä, kuten Punaiseen kirjaan liittyvää arviointia ja EU:n laajuista keskeisten pölyttäjäalueiden kartoitusta, jotta voidaan toteuttaa kohdennettuja suojelu- ja ennallistamistoimenpiteitä.

Valmiuksien kehittämisen ja tietämyksen jakamisen edistäminen

Seuranta ja tutkimus edellyttävät paljon resursseja. Taloudellisia ja henkilöresursseja on käytettävä kustannustehokkaasti. Tutkimusinfrastruktuurin, seurantavälineiden ja asiantuntemuksen strateginen kehittäminen voi olla tässä avuksi. Erityisesti on tärkeää parantaa sekä ammattitutkijoiden että kansalaistieteilijöiden valmiuksia tehdä taksonomista työtä tarjoamalle heille työskentely- ja koulutusmahdollisuuksia.

Nykyisiä verkkovälineitä, kuten pölyttäjiä koskevaa EU:n tietopalvelua (EU Pollinator Information Hive) ja luonnon monimuotoisuutta käsittelevää eurooppalaista tietojärjestelmää (BISE), olisi hyödynnettävä kaikilta osin seurantatulosten sekä tutkimuksella ja innovoinnilla tuotetun tiedon jakamiseen. Tämä edellyttää sitä, että toimintaan osallistutaan Euroopan ympäristökeskuksen tuella sekä EU:n että kansallisella tasolla. Tietämyksen jakaminen yhdessä tiedon avoimen saatavuuden kanssa lisää julkisten investointien tehokkuutta ja varmistaa tieteen ja politiikan välisten prosessien sekä päätöksenteon avoimuuden.

¹⁴ <https://wikis.ec.europa.eu/pages/viewpage.action?pageId=25560696>

¹⁵ <https://wikis.ec.europa.eu/pages/viewpage.action?pageId=36702461>

2.2. PAINOPISTE II: Pölyttäjien suojelun parantaminen ja niiden vähenemiseen johtavien syiden torjuminen

Luonnonvaraisiin pölyttäjiin kohdistuvia keskeisiä uhkia ovat maankäytön muutos (kuten kaupungistuminen), voimaperäiset viljelykäytännöt (myös torjunta-aineiden käyttö), ympäristön pilaantuminen (mukaan lukien valosaaste), haitalliset vieraslajit ja ilmastonmuutos. Syntymässä saattaa olla uusia uhkia, joista kohdistuu pölyttäjiin lisäpaineita. Toiset uhat, kuten intensiivinen maatalous ja torjunta-aineiden käyttö, tunnetaan toisia uhkia paremmin. Ensiksi mainittujen uhkien vaikutusten vähentämiseen soveltuvat toimenpiteet tunnetaan hyvin. Niiden käyttöä on lisättävä nopeasti viipymättä.

Muista uhista, kuten kemikaalien, ilmansaasteiden ja raskasmetallien aiheuttamasta pilaantumisesta, ei ole niin paljon tietoa, että voitaisiin arvioida näistä uhista pölyttäjiin kohdistuvien vaikutuksien laajuus ja jakautuminen tai suunnitella sopiva interventiostrategia. Näiden uhkien osalta tarvitaan lisää seurantaa sekä tutkimus- ja innovointitoimintaa, jotta pölyttäjien vähenemiseen voidaan reagoida tieteeeseen perustuvilla toimilla.

Pölyttäjälajien ja elinympäristöjen suojelun parantaminen

Eri maisemat ja maankäyttömuodot tarkoittavat erilaisia pölyttäjiin kohdistuvia paineita, joiden välinen vuorovaikutus voimistaa haitallisia vaikutuksia entisestään. Vaikutusten lieventämiseksi toteutettavia toimia ei siksi saisi toteuttaa erillään, vaan eri alojen toimet olisi koordinoitava ja suunniteltava hyvin johdonmukaisuuden, synergian ja kustannustehokkuuden varmistamiseksi.

Suojelualueet ja tarkoituksenmukainen maankäytön suunnittelu ovat pölyttäjälajien runsaan monimuotoisuuden suojelun perusta. Sen pohjalta olisi toteutettava strategisesti suunniteltuja ennallistamistoimia, jotta varmistetaan, että pölyttäjille on riittävästi laadukkaita, toisiinsa kiinteästi yhteydessä olevia elinympäristöjä. Lajien suojelusuunnitelmat¹⁶ ovat keskeinen väline, jolla tällaista strategista lähestymistapaa voidaan koordinoida, erityisesti uhanalaisimpien lajien osalta. Suunnitelmissa annetaan tietoa kunkin lajin tilasta, ekologiasta, uhista ja nykyisistä suojelutoimenpiteistä sekä luetellaan keskeiset toimet, joita tarvitaan lajien suojelun tason parantamiseksi niiden levinneisyysalueella EU:ssa. Komissio laatii parhaillaan kolmea suojelusuunnitelmaa, jotka koskevat uhanlaisten pölyttäjälajien tiettyjä ryhmiä. Kaksi suunnitelmista kattaa koko EU:n maatalous- ja metsämaisemat ja kolmas tietyn maantieteellisen alueen eli Kanariansaaret. Suunnitelmien valmistuttua niiden laaja käyttöönotto ja toteuttaminen olisi varmistettava eri rahoituslähteistä, kuten Life-ohjelmasta, myönnettävällä tuella.

Pölyttäjien suojelu olisi sisällytettävä hyvin suojelualueiden hoitoon, erityisesti Natura 2000 -verkoston hoitoon. Monet luontodirektiivillä suojellut luontotyypit ovat olennaisen tärkeitä pölyttäjille. Pölyttäjien sisällyttäminen tyypillisenä lajina näiden luontotyyppien suojelun tason seurantaan ja arviointiin auttaisi tehostamaan pölyttäjien suojelua Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelmissa.

Pölyttäjien seurannan käyttöönotto auttaa kartoittamaan harvinaisia ja uhanalaisia pölyttäjälajeja entistä paremmin. Näin saatavia tietoja olisi käytettävä suojelu- ja ennallistamistoimien hienosäätöön ja uusien suojelualueiden nimeämiseen pyrittäessä saavuttamaan EU:n tavoite

¹⁶ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Action+plans>

suojella vuoteen 2030 ulottuvan EU:n biodiversiteettistrategian mukaisesti vähintään 30 prosenttia maa-alueista vuoteen 2030 mennessä.

Maankäyttö ja maankäytön muutokset, kuten maa- ja metsätalouden voimaperäistyminen, kaupungistuminen ja infrastruktuurihankkeet, voivat vaikuttaa kielteisesti pölyttäjiin vähentämällä pölyttäjien käytettävissä olevia elinympäristöjä ja lisäämällä elinympäristöjen pirstoutumista. Kaikkien luonnon- ja kulttuurimaisemien osalta on sovellettava yhtenäistä lähestymistapaa elinympäristöjen pirstoutumisen torjumiseksi. Tämä voidaan saavuttaa strategisesti suunnitellulla elinympäristölaikkujen verkostolla, jossa laikut muodostavat maisemassa yhdessä yhteen liittyvän infrastruktuurin, joka kulkee eliömaantieteellisten ja hallinnollisten alueiden halki. Tällaiset pölyttäjien ekologiset käytävät – joista ehdotetaan käytettävän nimitystä ”Buzz Lines” – antaisivat lajeille mahdollisuuden siirtyä laikusta toiseen niiden etsiessä ravintoa, suojaa sekä pesintä- ja lisääntymispaikkoja. Lisäksi käytävät toimisivat siirtymisreitteinä lajeille, joihin ilmastonmuutos vaikuttaa, ja tukisivat siten ilmastonmuutokseen sopeutumista. Maankäytön suunnitteluprosessit ovat kaikilla hallinnon tasoilla ratkaisevan tärkeitä Buzz Line -verkoston toteutuksen onnistumisen kannalta.

Pölyttäjiä koskevia eri maisemissa toteutettavia toimia olisi lisäksi tuettava EU:n varoilla, erityisesti EU:n yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) ja koheesiopolitiikan varoilla sekä Life-ohjelmasta. Jäsenvaltioiden olisi myös tältä osin edistettävä ja helpotettava rajatylittävää yhteistyötä voimakkaasti.

Pölyttäjien elinympäristöjen ennallistaminen maatalousmaisemissa

Tunnettuja paineita ovat tietyt viljelykäytännöt, kuten monokulttuuri, runsas torjunta-aineiden käyttö ja intensiivinen maanmuokkaus, intensiivinen laiduntaminen tai niittäminen sekä mahdollinen nurmien liiallinen lannoitus¹⁷, jotka johtavat pölyttäjien vähenemiseen maatalousmaisemissa. Tämän kehityssuunnan kääntämisessä keskeistä on ottaa entistä laajemmin käyttöön pölyttäjille suotuisia viljelytekniikoita, erityisesti agroekologisia käytäntöjä.

YMP on yksi päävälineistä, joilla voidaan tukea tällaista siirtymää. Mahdollisia toimenpiteitä ovat esimerkiksi luonnonmukainen maatalous, maisemapiirteiden ylläpitäminen ja kehittäminen, peltometsäviljely, kemikaalien käytön vähentäminen ja pölyttäjille suotuisien kasvien suojeleminen laiturilla ja suojakaistoilla. Kauden 2023–2027 YMP:hen sovelletaan uutta vihreää arkkitehtuuria, joka käsittää YMP:n ensimmäiseen pilariin kuuluvat entistä tiukemmat perustason vaatimukset ja uudet ekorajajärjestelmät sekä toiseen pilariin kuuluvat toimenpiteet, kuten maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumukset. Pölyttäjille maatalousmaisemissa hyödylliset interventiot olisi suunniteltava paikallisella tasolla yksilöityjen tarpeiden perusteella strategisesti ja koordinoitusti. Pölyttäjille suotuisat maisemat ovat luonnoltaan ja maisemapiirteiltään monimuotoisia ja tarjoavat riittävän määrän laadukkaita, hyvin yhteen liittyviä elinympäristöjä.¹⁸

Jäsenvaltiot voivat YMP:n mukaan suunnitella strategisia interventioita, joilla edistetään erityisiä taloudellisia, ympäristöön liittyviä ja sosiaalisia tavoitteita. Esimerkiksi tulospäätökset

¹⁷ Pölyttäjiä koskevaan EU:n aloitteeseen liittyvä komission yksiköiden valmisteluasiakirja (SWD(2018) 302 final).

¹⁸ IPBES (2016). Biologista monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluja käsittelevän hallitustenvälisen tiede- ja politiikkafoorumin julkaisema pölyttäjiä, pölytystä ja elintarviketuotantoa koskeva arviointiraportti.

tukijärjestelmät voivat tehdä lähestymistavasta vaikuttavamman ja tarjota viljelijöille enemmän joustovaraa ja kannustimia ottaa käyttöön ympäristöystävällisempiä käytäntöjä. Lisäksi jäsenvaltioita kannustetaan vähentämään paineita maisematasolla yhteisillä järjestelmillä, joissa viljelijöille tarjotaan kannustimia, jotta nämä tekisivät yhteistyötä maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksien kollektiiviseksi täytäntöönpanemiseksi.

Jäsenvaltioiden laatimiin YMP:n strategiasuunnitelmiin¹⁹ sisältyy useita erilaisia toimia, jotka tarjoavat hyvät mahdollisuudet pölyttäjien suojeluun. Useissa suunnitelmissa pyritään esimerkiksi luomaan luonnonvaraisille pölyttäjille ruokailualueita, kuten kukkakaistaleita, yksivuotisten hunajakasvien viljelyalueita tai muita sopivia maisemapiirteitä. Suunnitelmissa on myös sitoumuksia, jotka koskevat ei-tuotannollisten alueiden perustamista viljelysmaalle, jotta voidaan muun muassa parantaa pölyttäjien tilannetta ja lisätä pölyttävien hyönteisten ravinnonsaantia. Suunnitelmissa voidaan myös pyrkiä korvaamaan kemialliset kasvinsuojeluaineet kasvintuhoojien biologisilla torjuntamenetelmillä, mikä edistää merkittävästi pölyttäjien suojelua.

Myös maatalouskemikaaleista (erityisesti torjunta-aineista ja suurista ravinnekuormista) aiheutuvia riskejä on vähennettävä asianmukaisesti. Tämä edellyttää yhteisiä toimia sekä viranomaisten ja viljelijöiden välistä yhteistyötä. Maatalousneuvojat, joilla on luonnon monimuotoisuutta ja pölyttäjien suojelua koskevaa koulutusta, sekä demonstrointi- ja tiedotustoimet ovat keskeisiä tekijöitä, joilla voidaan parantaa kohdennettujen toimenpiteiden käyttöönottoa. Interventioiden vaikutusten arviointiin olisi käytettävä EU:n laajuiseen pölyttäjien seurantamenetelmään (ks. painopiste I) perustuvia luotettavia indikaattoreita heti, kun indikaattorit ovat saatavilla. YMP:n mukaista teknistä apua voidaan muiden rahoituslähteiden ohella käyttää jäsenvaltioiden aloitteesta EU:n laajuisen pölyttäjien seurantajärjestelmän (EU-PoMS) käyttöönoton tukemiseen.

Torjunta-aineiden käytöstä pölyttäjille aiheutuvien vaikutusten vähentäminen

Torjunta-aineet ovat edelleen merkittävä pölyttäjien vähenemistä aiheuttava tekijä, joten torjunta-aineiden vaikutuksia on vähennettävä kohdennetuilla toimilla ja käytännöillä. Komissio sitoutui EU:n Pellolta pöytään - strategiassa ja biodiversiteettistrategiassa vähentämään torjunta-aineiden käyttöä ja niiden aiheuttamia riskejä sekä tavanomaista haitallisempien torjunta-aineiden käyttöä 50 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Nämä tavoitteet on tarkoitettu toteuttaa erityisesti asetusehdotuksella, joka koskee kasvinsuojeluaineiden kestävää käyttöä²⁰. Komissio aikoo myös jatkaa työtään, jolla pyritään parantamaan kasvinsuojeluaineiden käytön ja niistä aiheutuvien riskien vähentämisen kvantifiointiin käytettäviä indikaattoreita.

Osana kasvinsuojeluaineiden kestävää käyttöä koskevaa asetuseräluonnosta komissio ehdotti myös torjunta-aineiden käytön kieltämistä herkillä alueilla. Tällaisia alueita ovat esimerkiksi luonnonsuojelualueet ja alueet, joilla elää uhanalaisiksi lajeiksi luokiteltuja pölyttäjiä. Euroopan parlamentti ja neuvosto tarkastelevat yksityiskohtaisesti tällaisen kiellon soveltamista koskevia sääntöjä osana toimielinten välisiä neuvotteluja. Asetuseräluonnoksessa säädetään myös integroidun torjunnan käytön lisäämisestä. Näin luodaan kasvinsuojelutoimien hierarkia, jossa painopiste on vähäriskisissä toimenpiteissä ja kemiallisia torjunta-aineita käytetään vain viimeisenä keinona.

¹⁹ YMP:n strategiasuunnitelmat tulivat voimaan 1. tammikuuta 2023.

²⁰ [Euroopan komission ehdotus asetukseksi kasvinsuojeluaineiden kestävästä käytöstä](#) (COM(2022) 305).

Kasvavaa huolta aiheuttaa myös se, että jäsenvaltiot myöntävät kasvinsuojelun hätätilanteen perusteella poikkeuslupia torjunta-aineille, jotka eivät enää ole hyväksytyjä EU:n tasolla. Komissio seuraa edelleen tilannetta ja antaa Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaiselle (EFSA) toimeksiannon tarkastaa, ovatko jäsenvaltioiden näiden lupien myöntämiselle esittämät perustelut päteviä. Komissio on jo toistuvasti tehnyt näin tiettyjen neonikotinoidien²¹ käyttöön liittyvien poikkeuslupien osalta. Lisäksi komissio toteuttaa toimia, joilla parannetaan kemiallisen torjunnan vähäriskisten vaihtoehtojen saatavuutta, erityisesti biologisten ratkaisujen, kuten mikro-organismien²², osalta.

Komissio pyrkii vahvistamaan torjunta-aineista pölyttäjille aiheutuvien riskien arviointia. Tämä käsittää mehiläisille aiheutuvien riskien arvioinnin²³ vahvistamisen, jotta voidaan minimoida torjunta-aineiden käytöstä tarhamehiläisille ja luonnonvaraisille mehiläislajeille aiheutuvat haitalliset vaikutukset. Lisäksi on kiireellisesti nopeutettava sellaisten testimenetelmien saatavuutta, joilla voidaan määrittää torjunta-aineiden myrkyllisyys luonnonvaraisille pölyttäjille. On myös varmistettava, että kielletään apuaineiden käyttö tehoaineiden kanssa kasvinsuojeluaineissa, jos apuaineilla katsotaan olevan kohtuuttomia haittavaikutuksia ympäristöön, esimerkiksi pölyttäjiin.

Pölyttäjien elinympäristöjen parantaminen kaupunkialueilla

Kaupungistuminen ja infrastruktuurihankkeet vähentävät pölyttäjien käytettävissä olevia luonnonvaraisia elinympäristöjä. Asianmukaisesti suunnitellut ja hoidetut kaupunkialueet voivat kuitenkin toimia pölyttäjien varaelinympäristöinä, erityisesti jos laajemmassa maisemassa ei ole kukkia. Lisäksi kaupunkialueet voivat parantaa elinympäristöjen kytkeytyneisyyttä toisiinsa tarjoamalla askelkivieliympäristöjä, kuten julkisia puistoja, yksityisiä puutarhoja (myös maaseutualueilla), kaupunkifarmeja sekä viherseiniä ja -kattoja.

Komissio on laatinut pölyttäjille suotuisia kaupunkeja koskevia ohjeita²⁴, joita olisi edistettävä edelleen ja sovellettava kaupungeissa nykyistä laajemmin. Lisäksi pölyttäjien suojelu olisi otettava huomioon laadittaessa kaupunkien viherryttämissuunnitelmia²⁵. Kaupunkialueet ovat myös vapaaehtoistoiminnan keskuksia, joten ne ovat tärkeässä asemassa laajennettaessa kansalaisten osallistumista suojelutoimiin.

Haitallisista vieraslajeista pölyttäjille aiheutuvien vaikutusten vähentäminen

Tietyistä haitallisista vieraslajeista voi aiheutua suoria tai välillisiä paineita pölyttäjille. Haitalliset vieraslajit voivat saalistaa alkuperäiseen lajistoon kuuluvia pölyttäjiä, levittää uusia tauteja tai patogeeneja tai kilpailla ravinnonlähteistä alkuperäisen lajiston kanssa. Haitalliset vieraskasvit saattavat syrjäyttää alkuperäiseen lajistoon kuuluvia kasveja ja muuttaa siten kasviyhdyiskuntia, joista alkuperäiseen lajistoon kuuluvat pölyttäjät ovat riippuvaisia.

²¹ https://food.ec.europa.eu/plants/pesticides/approval-active-substances/renewal-approval/neonicotinoids_en

²² https://food.ec.europa.eu/plants/pesticides/micro-organisms_en

²³ https://food.ec.europa.eu/plants/pesticides/protection-bees_en

²⁴ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Pollinator-friendly+cities>

²⁵ https://environment.ec.europa.eu/topics/urban-environment/urban-greening-platform_en

Pölyttäjille mahdollisesti vakavia vaikutuksia aiheuttavien haitallisten vieraslajien tuonnin ja leviämisen estämiseksi harkitaan tällaisten vieraslajien sisällyttämistä unionin kannalta merkityksellisten haitallisten vieraslajien luetteloon²⁶.

Sen varmistamiseksi, että torjunta-aineiden käytön rajoittaminen herkillä alueilla ei heikennä haitallisten vieraskasvilajien tulevaa hallintaa, on tärkeää lisätä muiden kuin kemiallisten hallintamenetelmien saatavuutta, käyttöä ja tehokkuutta.

Pölyttäjille haitallisten vieraslajien tuonnin ja leviämisen riskiä olisi lisäksi vähennettävä edistämällä pölyttäjille suotuisien alkuperäiseen lajistoon kuuluvien kasvien ja siemenseosten käyttöä eri alueilla, kuten yksityisissä puutarhoissa, julkisilla alueilla, viljelysmailla ja metsissä.

Ilmastonmuutoksen ja pölyttäjien vähenemiseen johtavien muiden syiden torjuminen

Ilmastonmuutos muuttaa paikallisia sääolosuhteita lämpötilan ja sademäärän osalta ja voi siksi vähentää pölyttäjien käytettävissä olevia resursseja (esimerkiksi kuivuuden vuoksi) ja häiritä koevoluution tuloksena kehittyneitä kasvien ja pölyttäjien välisiä suhteita, kuten kukinnan ajoittumista ja erikoistuneiden pölyttäjien ilmaantumista.

Erityisesti on odotettavissa, että monien lajien levinneisyysalue muuttuu, kun lajien on sopeutuakseen siirryttävä uusille alueille muuttuneiden ilmasto-olosuhteiden vuoksi. Vaikka EU:ssa on otettu käyttöön useita ilmastotoimia ja -strategioita, jotta Euroopasta tulisi ensimmäinen ilmastoneutraali ja ilmastokestävä maanosa vuoteen 2050 mennessä²⁷, ilmastonmuutos tulee väistämättä vaikuttamaan Euroopan ekosysteemeihin tulevina vuosikymmeninä. Siksi on tärkeää pohtia ilmastonmuutoksen vaikutuksia pölyttäjiin ja niiden elinympäristöihin ja määrittää tämän osalta pölyttäjien kannalta alttiimmat vyöhykkeet, jotta voidaan suunnitella ja toteuttaa kohdennettuja lieventäviä toimenpiteitä.

²⁶ [Asetus \(EU\) N:o 1143/2014 haitallisten vieraslajien tuonnin ja leviämisen ennalta ehkäisemisestä ja hallinnasta.](#)

²⁷ https://climate.ec.europa.eu/index_fi

Valosaasteen vaikutukset yöllä aktiivisiin pölyttäjiin tunnetaan hyvin, joten vaikutusten lieventämiseksi voidaan toteuttaa kansallisia, alueellisia ja paikallisia erityistoimia. Komissio on sisällyttänyt kansalaisille²⁸ ja kaupungeille²⁹ antamiinsa ohjeisiin suosituksia siitä, miten valosaastetta voidaan vähentää, ja jatkaa niistä tiedottamista.

Myös biosidivalmisteet voivat vaikuttaa pölyttäjiin. Tehoaineiden hyväksynnässä ja niitä sisältävien biosidivalmisteiden lupamenettelyssä sovelletaan tiukkaa riskinarviointia.³⁰ Euroopan kemikaalivirasto laatii parhaillaan erityistä toimintamallia biosidivalmisteista pölyttäjille aiheutuvien riskien arviointia varten³¹.

2.3. PAINOPISTE III: Yhteiskunnan aktivoiminen sekä strategisen suunnittelun ja yhteistyön edistäminen kaikilla tasoilla

Kansalaisten ja yritysten toimien helpottaminen

Edellisten kahden painopisteen mukaisten toimien täytäntöönpano edellyttää kaikkien asianomaisten toimijoiden, kuten tutkijoiden, päätöksentekijöiden, kansalaisten, viljelijöiden ja yritysten, laajaa aktivointia.

Osallistamisen olisi perustuttava tehokkaasiin tiedotus-, aktivointi- ja verkostoitumistoimiin. Yleisön osallistumista pölyttäjien seurantaan ja suojeluun olisi edistettävä edelleen. Tämän olisi käsitettävä kansalaistiede sekä kaikilla eri tasoilla järjestettävät prosessit, joita tarvitaan yleisön osallistumiseksi seuranta- ja suojelutoimiin. Kestävää kehitystä koskeva eurooppalainen osaamiskehys³² voi auttaa kansalaisia osallistumaan tällaiseen toimintaan.

Koska pölyttäjien vähenemisen odotetaan vaikuttavan tuleviin sukupolviin voimakkaasti, erityistä huomiota olisi kiinnitettävä myös nuorten osallistamiseen. Tässä yhteydessä uudet teknologiat, kuten tekotodellisen kokemuksen antava Pollinator Park³³, tarjoavat täydentäviä kanavia koko yhteiskunnan osallistamiseen.

Keskeisten elinkeinoelämän alojen osallistumista olisi helpotettava edelleen nykyisten verkostojen avulla, jotta voidaan edistää pölyttäjien suojelutoimia koskevien ohjeiden käyttöönottoa kaikilla aloilla.

Strategisen suunnittelun ja yhteistyön edistäminen kaikilla tasoilla

Pölyttäjiä koskeva aloite on muutettava hyvin suunnitelluiksi strategisiksi lähestymistavoiksi kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla. Pölyttäjien väheneminen voidaan pysäyttää vain, jos hallinnon kaikilla tasoilla noudatetaan yhtenäistä toimintatapaa.

Kansallisilla pölyttäjiä koskevilla strategioilla olisi koordinoitava ja edistettävä kaikkien eri alojen ja politiikkojen toimia, joilla pyritään pysäyttämään pölyttäjien väheneminen vuoteen

²⁸ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Citizens>

²⁹ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Cities>

³⁰ https://health.ec.europa.eu/biocides/biocidal-products_fi

³¹ https://echa.europa.eu/documents/10162/17234/scoping_paper_pollinators_guidance_en.pdf/7957c0f8-5ded-4a6e-17a7-2a899bbb141a

³² https://joint-research-centre.ec.europa.eu/greencomp-european-sustainability-competence-framework_en

³³ https://environment.ec.europa.eu/topics/nature-and-biodiversity/pollinator-park_en

2030 mennessä. Tähän olisi käytettävä myös toimia, joita tuetaan EU:n koheesiopolitiikan varoilla. Strategiat olisi muutettava toimintasuunnitelmiksi alueellisella ja paikallisella tasolla. Strategiat ja toimintasuunnitelmat on laadittava avoimesti ja tiiviissä yhteistyössä kaikkien asianomaisten sidosryhmien kanssa käyttämällä nykyisiä verkostoja ja foorumeita monen toimijan välisen yhteistyön helpottamiseen. Tarvittaessa on tutkittava mahdollisuuksia perustaa uusia verkostoja ja foorumeita. Jos on kyse kiistaa aiheuttavista aiheista ja toimenpiteistä, osallistavat ja keskusteluun perustuvat yhteiskehittämisprosessit tarjoavat lisäkeinon eri toimijoiden, myös kansalaisten, välisten jännitteiden käsittelyyn. Erityisen tärkeä on Euroopan alueiden komitean aktiivinen rooli alueellisen osallistumisen ja yhteistyön edistäjänä.

Pölyttäjien väheneminen ei ole vain eurooppalainen haaste. EU:n toimilla olisi edistettävä myös kansainvälisiä toimia tämän maailmanlaajuisen kehityssuunnan kääntämiseksi pölyttäjiä koskevan kansainvälisen aloitteen³⁴ yhteydessä ja muilla asiaa koskevilla kansainvälisillä foorumeilla.

3. PÄÄTELMÄT

Pölyttäjien vähenemisen pysäyttämiseksi ja vähenemissuuntauksen kääntämiseksi ei ole vaihtoehtoja, jos EU haluaa säilyttää luonnon monimuotoisuuden, joka on olennaisen tärkeä ihmisten hyvinvoinnin kannalta. Pölyttäjiä koskevan EU:n aloitteen uudessa toimintakehyksessä esitetään toimet, joilla EU voi vastata tähän haasteeseen. Yhdessä luonnon ennallistamista koskevan säädösehdotuksen kanssa toimintakehys parantaa pölyttäjien olosuhteita EU:ssa.

Tämä tarkistettu aloite edistää Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden saavuttamista, erityisesti biodiversiteettistrategian ja Pellolta pöytään - strategian toteuttamista. Aloite tukee merkittävästi myös EU:n edistymistä asiaa koskevien YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa ja biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen mukaisesti sovittujen sitoumusten täyttämässä.

Komissio pyytää Euroopan parlamenttia ja neuvostoa hyväksymään tämän aloitteen uuden toimintakehyksen ja osallistumaan aktiivisesti sen täytäntöönpanoon tiiviissä yhteistyössä kaikkien asianomaisten sidosryhmien kanssa.

³⁴ <https://www.cbd.int/doc/decisions/cop-14/cop-14-dec-06-en.pdf>

LIITE – UUSI TOIMINTAKEHYS

Tässä liitteessä luodaan katsaus tarkistetun pölyttäjiä koskevan EU:n aloitteen painopisteisiin sisältyviin tavoitteisiin ja toimiin.

PAINOPISTE I: Pölyttäjien vähenemistä sekä sen syitä ja seurauksia koskevan tietämyksen parantaminen		
<i>Vuoteen 2030 mennessä saavutettavat tavoitteet</i> <i>Pölyttäjien tilaa ja niiden vähenemisen keskeisiä syitä seurataan säännöllisesti EU:n laajuisen seurantajärjestelmän avulla ja arvioidaan säännöllisesti. Tämä luo perustan luotettavien indikaattoreiden kehittämiseksi. Niiden avulla saadaan tietoa pölyttäjiä koskevien kansallisten ja EU:n toimien vaikutuksista. Pölyttäjien vähenemistä sekä sen syitä ja siitä yhteiskunnalle ja taloudelle aiheutuvia vaikutuksia koskevassa tietämyksessä olevia kriittisiä aukkoja täytetään. Pölyttäjiä koskevat tiedot ovat avoimesti saatavilla.</i>		
TOIMI		TOTEUTUKSEN MÄÄRÄAIKA
1. KATTAVAN SEURANTAJÄRJESTELMÄN LUOMINEN		
1.1	Komission ja jäsenvaltioiden olisi saatettava EU:n laajuisen pölyttäjien seurantajärjestelmän (EU-PoMS) standardisoidun menetelmän kehittäminen ja testaus päätökseen. Menetelmällä varmistetaan, että voidaan toimittaa pölyttäjälajien runsautta ja monimuotoisuutta koskevia vuotuisia tietoaaineistoja, joilla on riittävästi tilastollista voimaa sen arvioimiseen, onko pölyttäjien vähenemissuuntaus kääntynyt sekä EU:n että kansallisella tasolla. Jäsenvaltioiden olisi sovellettava menetelmää käytännön työssä heti, kun menetelmä on saatavilla.	2026
1.2	Komissio laatii jäsenvaltioiden ja Euroopan ympäristökeskuksen tuella pölyttäjien vähenemisen sekä sen syiden ja seurausten seurantaan varten integroidun kehyksen ³⁵ . Komissio jatkaa pölyttäjiin kohdistuvia keskeisiä uhkia koskevien tietojen järjestelmällisen keräämisen tukemista, erityisesti EMBAL- ³⁶ ja Insignia ³⁷ -aloitteiden avulla.	2026

³⁵ Kehyksessä sovelletaan DPSIR-kehystä (aiheuttajat – paineet – tilat – vaikutukset – vastatoimet).

³⁶ <https://wikis.ec.europa.eu/pages/viewpage.action?pageId=25560696>

³⁷ <https://wikis.ec.europa.eu/pages/viewpage.action?pageId=36702461>

1.3	Komissio kehittää pölyttäjäkantojen tilaa ja niihin kohdistuvia paineita koskevia indikaattoreita ja tutkii mahdollisuuksia kehittää indikaattoreita, jotka kuvaavat pölyttäjien vaikutuksia ekosysteemien terveyteen, talouteen ja ihmisten hyvinvointiin. Indikaattorit kehitetään siten, että niillä voidaan muun muassa edistää yhteisen maatalouspolitiikan ja muiden asiaan liittyvien politiikkojen arviointia (yhteys toimeen 5.4).	Toteutus jatkuu vuoteen 2030 asti
2. TUTKIMUKSEN JA ARVIOINNIN TUKEMINEN		
2.1	Komission ja jäsenvaltioiden olisi edistettävä pölyttäjien tilaa, niiden vähenemisen syitä ja seurauksia sekä tehokkaita lieventäviä toimenpiteitä koskevaa tutkimusta ja innovointia . Eri pölyttäjäryhmiä koskevaa tietopohjaa olisi laajennettava ja pölyttäjiin kohdistuvia uusia uhkia koskevaa tietämystä olisi parannettava priorisoiduilla perustutkimuksen ja soveltavan tutkimuksen hankkeilla, joita tuetaan Horisontti Eurooppaa -puiteohjelmasta ja kansallisilla tutkimuksen tukitoimilla.	Toteutus jatkuu vuoteen 2030 asti
2.2	Komissio viimeistelee Euroopan Punaiseen kirjaan liittyvän arvioinnin, joka koskee keskeisiä pölyttävien hyönteisten ryhmiä – mehiläisiä, kukkakärpäsiä sekä päivä- ja yöperhosia.	2024
2.3	Komissio määrittää ja kartoittaa yhdessä jäsenvaltioiden ja Euroopan ympäristökeskuksen kanssa EU:n keskeiset pölyttäjälalueet , joille suojelu- ja ennallistamistoimet olisi keskitettävä.	2025
3. VALMIUKSIEN KEHITTÄMISEN JA TIETÄMYKSEN JAKAMISEN EDISTÄMINEN		
3.1	Komission ja jäsenvaltioiden olisi puutteiden arvioinnin perusteella tuettava investointeja, joilla lisätään pölyttäjien taksonomiaan (eli pölyttäjien nimeämistä, kuvaamista ja luokittelua koskevaan tieteenalaan) liittyviä EU:n asiantuntijoiden valmiuksia , jotta voidaan vastata tutkimuksen ja seurannan tarpeisiin. Jäsenvaltioiden olisi lisättävä alan koulutustoimia ja luotava alalle työskentelymahdollisuuksia.	Toteutus jatkuu vuoteen 2030 asti
3.2	Komissio jatkaa pölyttäjälajeja koskevan tietokannan (joka sisältää kustakin lajista kuvauksen, kuvia ja levinneisyyskarttoja) kehittämistä ja tukee kenttäoppaiden ja määrittyskaavojen laatimista pölyttäjien seurannan helpottamiseksi.	2025
3.3	Komission ja jäsenvaltioiden olisi edistettävä tutkimuksen ja seurannan yhteydessä tuotettujen sekä muista asiaa koskevista tietolähteistä saatavien tietojen , kuten YMP:n yhdenmetystä hallinto- ja	Toteutus jatkuu vuoteen 2030 asti

	valvontajärjestelmästä saatavien maankäyttötietojen, avointa saatavuutta .	
3.4	Komissio ja Euroopan ympäristökeskus helpottavat edelleen tietämyksen jakamista pölyttäjiä koskevan EU:n tietopalvelun (EU Pollinator Information Hive) ³⁸ ja luonnon monimuotoisuutta käsittelevän eurooppalaisen tietojärjestelmän (BISE) ³⁹ välityksellä.	Toteutus jatkuu vuoteen 2030 asti
3.5	Komission ja jäsenvaltioiden olisi tuettava pölyttäjiä koskevan tietopohjan kannalta tärkeän tutkimusinfrastruktuurin kehittämistä, myös hyödyntämällä perustana nykyisiä aloitteita, joita ovat esimerkiksi luonnontieteellisten kokoelmien ja niihin liittyvien tietojen saatavuutta helpottava Distributed System of Scientific Collections (DiSSCo) ⁴⁰ ja ekosysteemien tutkimukseen liittyvien tietojen jakamista edistävä Long-Term Ecosystem Research in Europe (eLTER) ⁴¹ .	2026
PAINOPISTE II: Pölyttäjien suojelun parantaminen ja niiden vähenemiseen johtavien syiden torjuminen		
<i>Vuoteen 2030 mennessä saavutettavat tavoitteet</i> <i>Pölyttäjien ja niiden elinympäristöjen asianmukaiset suojelu- ja ennallistamistoimenpiteet on määritetty ja toteutettu. Pölyttäjien kannalta merkittävät toimenpiteet sisällytetään täysin yhteiseen maatalouspolitiikkaan, ja jäsenvaltiot hyödyntävät täysimääräisesti rahoitusmahdollisuuksia maaseutu- ja kaupunkialueilla sijaitsevien pölyttäjien elinympäristöjen säilyttämiseksi ja ennallistamiseksi, myös EU:n koheesiopolitiikan puitteissa. Pölyttäjien elinympäristöistä on hyvät yhteydet laajempaan maisemaan, minkä ansiosta pölyttäjät voivat liikkua alueelta toiselle ja reagoida haitallisiin ilmastovaikutuksiin. Pölyttäjiä suojellaan torjunta-aineiden, muiden ympäristöä pilaavien aineiden ja haitallisten vieraslajien vaikutuksilta.</i>		
4. PÖLYTTÄJÄLAJIEEN JA ELINYMPÄRISTÖJEN SUOJELUN PARANTAMINEN		
4.1	Komissio saattaa päätökseen uhanalaisten pölyttäjälajien suojelusuunnitelmien laatimisen. Kaksi suunnitelmista kattaa maatalous- ja metsämaisemat ja kolmas Kanariansaaret. Komission ja jäsenvaltioiden	2026

³⁸ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/EU+Pollinator+Information+Hive>

³⁹ <https://biodiversity.europa.eu>

⁴⁰ <https://www.dissco.eu>

⁴¹ <https://elter-ri.eu>

	olisi tuettava suunnitelmien toteutusta.	
4.2	Komissio selvittää luontodirektiivin nojalla suojelluille luontotyypeille tyypilliset pölyttäjät . Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että pölyttäjien suojelu otetaan huomioon näiden luontotyyppien hyväksi toteutettavissa toimenpiteissä, erityisesti Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelmissa. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava riittävä rahoitus näille toimenpiteille.	Toteutus jatkuu vuoteen 2030 asti
4.3	Jäsenvaltioiden olisi otettava uhanalaisten pölyttäjälajien ⁴² tarpeet huomioon nykyisten suojelualueiden hoidossa ja vuoteen 2030 ulottuvan EU:n biodiversiteettistrategian mukaisissa uusia suojelualueita koskevissa sitoumuksissaan.	Toteutus jatkuu vuoteen 2030 asti
4.4	Komission ja jäsenvaltioiden olisi laadittava Euroopan ympäristökeskuksen tuella pölyttäjien ekologisten käytävien Buzz Lines -verkostoa koskeva suunnitelma ja toimenpidesuunnitelma sen toteuttamiseksi. Suunnitelman olisi perustuttava keskeisten pölyttäjäalueiden kartoitukseen ja ennallistamalla luotaviin uusiin elinympäristöihin. Buzz Lines -verkoston toteutuksen tukemiseksi jäsenvaltioiden olisi sisällytettävä pölyttäjien suojelu maankäytön suunnittelun toimintalinjoihin kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla.	2027, toteutus jatkuu vuoteen 2030 asti
4.5	Komission ja jäsenvaltioiden olisi edelleen edistettävä pölyttäjien suojelutoimintaa Life-ohjelman kautta.	Toteutus jatkuu vuoteen 2030 asti
5. PÖLYTTÄJIEN ELINYMPÄRISTÖJEN ENNALLISTAMINEN MAATALOUSMAISEMISSA		
5.1	Komissio jatkaa yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa, jotta voidaan lisätä pölyttäjille suotuisalle viljelylle annettavaa tukea yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) puitteissa. Jäsenvaltioiden olisi laadittava ja toteutettava kohdennettuja ja strategisesti suunniteltuja interventioita, joilla voidaan pysäyttää pölyttäjien väheneminen maatalousmaisemissa vuoteen 2030 mennessä, osana YMP:tä ja muita sopivia välineitä (kuten kansallisia tai alueellisia luonnonsuojelutoimenpiteitä). Lisäksi jäsenvaltioiden olisi varmistettava näiden eri välineiden ja toimenpiteiden välinen yhdenmukaisuus ja synergia. Komissio tutkii tätä varten eri vaihtoehtoja,	Toteutus jatkuu vuoteen 2030 asti

⁴² Euroopan Punaiseen kirjaan liittyvien arviointien mukaan, <https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/redlist>

	joilla pölyttäjien suojeleminen ja ennallistaminen voitaisiin parhaiten ottaa huomioon YMP:n tulevassa uudistuksessa.	
5.2	Komissio kannustaa edelleen jäsenvaltioita ja sidosryhmiä jakamaan parhaita käytäntöjä ja järjestämään koordinointitoimia nykyisen YMP:n puitteissa, jotta voidaan helpottaa pölyttäjiä hyödyttävien tehokkaiden välineiden suunnittelua ja käyttöä. Tällaisia ovat esimerkiksi tulospohjaiset tukijärjestelmät ja viljelijöiden kollektiivisesti toteuttamat toimenpiteet. Toimintaan voidaan käyttää myös EU:n YMP-verkostoa ja muita sidosryhmien foorumeita.	2027
5.3	Jäsenvaltioiden olisi lisättävä pölyttäjien suojelemaan ja ennallistamiseen liittyviä maatilojen neuvontapalvelujen valmiuksia. Lisäksi jäsenvaltioiden olisi toteutettava pölyttäjille suotuisia järjestelmiä edistäviä tiedotus- ja demonstroitintoimia.	Toteutus jatkuu vuoteen 2030 asti
5.4	Komissio jatkaa pölyttäjiä koskevan indikaattorin kehittämistä, jotta indikaattori voidaan sisällyttää YMP:n tuloksellisuus-, seuranta- ja arviointikehykseen, kun EU:n pölyttäjien seurantajärjestelmän (EU-PoMS) käyttöönotto on edennyt riittävästi.	2026
6. TORJUNTA-AINEIDEN KÄYTÖSTÄ PÖLYTTÄJILLE AIHEUTUVIEN VAIKUTUSTEN VÄHENTÄMINEN		
6.1	Komissio edellyttää, että kaikki jäsenvaltiot luovat asiaa koskevien lakisääteisten vaatimusten mukaisia järjestelmiä sen varmistamiseksi, että kasvinsuojeluaineiden ammattikäyttäjät soveltavat integroitua torjuntaa , jotta voidaan minimoida kasvinsuojeluaineiden vaikutukset pölyttäjiin.	2026
6.2	Komissio arvioi eri vaihtoehtoja, joiden avulla voidaan parantaa nykyisiä yhdenmukaistettuja riski-indikaattoreita tai kehittää uusia indikaattoreita, jotta voidaan arvioida tarkemmin kasvinsuojeluaineiden käytön ja niistä esimerkiksi pölyttäjille aiheutuvien riskien kehityssuuntauksia.	Toteutus jatkuu vuoteen 2030 asti
6.3	Komissio jatkaa pölyttäjille haitallisille torjunta-aineille häätätilanteen perusteella myönnettävien poikkeuslupien seurantaa ja pyytää tarvittaessa Euroopan elintarviketurvallisuusviranomasta (EFSA) arvioimaan jäsenvaltioiden esittämät perustelut. Komissio antaa EFSA:lle toimeksiannon kehittää erityisiä käytäntöjä perustelujen arvioimista varten. Jos poikkeuslupien todetaan olevan perusteettomia, komissio aikoo edelleen antaa päätöksiä lupien kieltämiseksi. Komissio seuraa poikkeuslupia koskevan ohjeasiakirjan	Toteutus jatkuu vuoteen 2030 asti

	täytäntöönpanoa ja harkitsee tarvittaessa oikeudellisesti sitovien kriteerien asettamista asetuksen (EY) N:o 1107/2009 nojalla sille, milloin hätätilanteen perusteella voidaan myöntää lupia.	
6.4	Komissio edistää yhdessä jäsenvaltioiden kanssa Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen (EFSA) laatiman tarkistetun, torjunta-aineiden käytöstä mehiläisille aiheutuvien riskien arviointia käsittelevän ohjeasiakirjan ⁴³ täysimääräistä täytäntöönpanoa ja noudattamista, kun ohjeasiakirja on julkaistu. Komissio pyytää EFSalta uutta tarkastelua, kun saataville tulee uusia tietoja tai mallintamisvälineitä.	2024
6.5	Komissio laatii yhdessä jäsenvaltioiden kanssa työsuunnitelman, jonka mukaisesti kehitetään, validoidaan ja tutkitaan yhteistutkimuksien avulla lisätestimenetelmiä , joilla voidaan määrittää torjunta-aineiden myrkyllisyys luonnonvaraisille ja muille pölyttäjille. Työsuunnitelmassa otetaan huomioon indikaattorilajit , jotka on testattava, ja suunnitelma käsittää torjunta-aineiden subletaalit ja krooniset vaikutukset . Suunnitelma kattaa myös tiedot, jotka tukevat menetelmien kansainvälistä tunnustamista Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) uusia testiohjeita vastaavina.	2025
6.6	Komissio laatii täytäntöönpanoasetuksen ⁴⁴ , jossa esitetään menettely ja kriteerit, joita sovelletaan sellaisten apuaineiden määrittämisessä, joita ei voida hyväksyä osaksi kasvinsuojeluaineita. Kriteerit käsittävät pölyttäjiä koskevia ympäristönsuojeluun liittyviä kriteereitä.	2024
7. PÖLYTTÄJIEN ELINYMPÄRISTÖJEN PARANTAMINEN KAUPUNKIALUEILLA		
7.1	Komission ja jäsenvaltioiden olisi kannustettava kaupunkia ottamaan käyttöön pölyttäjille suotuisia kaupunkia koskeva opas ⁴⁵ .	Toteutus jatkuu vuoteen 2030 asti
7.2	Kaupunkien viherryttämissuunnitelmia ⁴⁶ laatiessaan Euroopan kaupunkien olisi otettava huomioon pölyttäjien suojeluvaatimukset.	Toteutus jatkuu vuoteen 2030 asti

⁴³ <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/3295>

⁴⁴ Asetuksen (EY) N:o 1107/2009 27 artiklan mukaisesti.

⁴⁵ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Cities>

⁴⁶ https://environment.ec.europa.eu/topics/urban-environment/urban-greening-platform_en

8. HAITALLISISTA VIERASLAJEISTA PÖLYTTÄJILLE AIHEUTUVIEN VAIKUTUSTEN VÄHENTÄMINEN		
8.1	Komissio arvioi sellaisista haitallisista vieraslajeista pölyttäjiin kohdistuvia uhkia , jotka eivät vielä sisälly asetuksen (EU) N:o 1143/2014 mukaiseen unionin kannalta merkityksellisten haitallisten vieraslajien luetteloon, ja laatii riskinarvioinnin ongelmallisimmista lajeista.	2025
8.2	Komissio arvioi luonnonvaraisille pölyttäjiin haitallisimpien haitallisten vieraslajien hallinnan eri vaihtoehtoja muiden kuin kemiallisten hallintamenetelmien saatavuuden, käytön ja tehokkuuden lisäämiseksi.	2028
8.3	Komissio laatii ohjeita, joilla edistetään pölyttäjiin suotuisien alkuperäiseen lajistoon kuuluvien kasvien ja siemenseosten käyttöä eri alueilla, kuten yksityisissä puutarhoissa, julkisilla alueilla, viljelysmailla ja metsissä.	2027
9. ILMASTONMUUTOKSEN JA PÖLYTTÄJIEN VÄHENEMISEEN JOHTAVIEN MUIDEN SYIDEN TORJUMINEN		
9.1	Komissio määrittää Euroopan ympäristökeskuksen tuella ilmastonmuutoksen vaikutusten osalta pölyttäjien kannalta alttiimmat vyöhykkeet ja suunnittelee ja toteuttaa kohdennettuja lieventäviä toimenpiteitä. Jäsenvaltioiden olisi otettava huomioon ilmastonmuutoksen vaikutukset pölyttäjiin ja niiden elinympäristöihin kansallisissa ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevissa strategioissaan.	Toteutus jatkuu vuoteen 2030 asti
9.2	Jäsenvaltioiden olisi lievennettävä valosaasteesta pölyttäjiin kohdistuvia vaikutuksia kansallisilla, alueellisilla ja paikallisilla toimilla. Komissio edistää asiaa koskevien kansalaisille ⁴⁷ ja kaupungeille ⁴⁸ laadittujen ohjeiden käyttöönottoa.	Toteutus jatkuu vuoteen 2030 asti
9.3	Euroopan kemikaalivirasto laatii ohjeet biosidivalmisteista pölyttäjiin aiheutuvien riskien arviointia varten.	2024

⁴⁷ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Citizens>

⁴⁸ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Cities>

PAINOPISTE III: Yhteiskunnan aktivoiminen sekä strategisen suunnittelun ja yhteistyön edistäminen kaikilla tasoilla

Vuoteen 2030 mennessä saavutettavat tavoitteet

Kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla on laadittu ja toteutettu toimintasuunnitelmia pölyttäjien vähenemisen pysäyttämiseksi. Julkisten toimien vaikutuksia on tehostettu aktivoimalla suurta yleisöä ja yrityksiä tehokkaasti. Yksittäisten toimenpiteiden vaikutuksia on lisätty parantamalla eri toimijoiden yhteistyötä ja koordinointia kaikilla tasoilla. EU omaksuu maailmassa johtavan aseman pölyttäjiä koskevien kansainvälisten toimien tukemiseksi ja helpottamiseksi.

10. KANSALAISTEN JA YRITYSTEN TOIMIEN HELPOTTAMINEN

10.1	Komission ja jäsenvaltioiden olisi jatkettava yleisen tietoisuuden lisäämistä pölyttäjien vähenemisestä ja otettava kansalaiset mukaan sen torjuntatoimiin tukemalla viestintä- ja verkostoitumistoimia.	Toteutus jatkuu vuoteen 2030 asti
10.2	Komission ja jäsenvaltioiden olisi edistettävä kansalaistiedettä, helpotettava yleisön osallistumista pölyttäjien seurantaan ja suojeluun ja erityisesti tuettava nuorten osallistumista ja osallistavaa hallintoa .	Toteutus jatkuu vuoteen 2030 asti
10.3	Komission ja jäsenvaltioiden olisi edistettävä pölyttäjien suojelutoimia koskevien keskeisille elinkeinoelämän aloille laadittujen oppaiden ⁴⁹ käyttöönottoa, esimerkiksi EU:n elinkeinoelämän ja luonnon monimuotoisuuden foorumin kautta.	Toteutus jatkuu vuoteen 2030 asti

11. STRATEGISEN SUUNNITTELUN JA YHTEISTYÖN EDISTÄMINEN KAIKILLA TASOILLA

11.1	Jäsenvaltioiden olisi laadittava tiiviissä yhteistyössä sidosryhmien ja kansalaisten kanssa kansallisia pölyttäjästrategioita , joilla koordinoidaan ja edistetään kaikkien aiheita käsittelevien toimialojen ja politiikanalojen toimia, joilla pyritään pysäyttämään pölyttäjien väheneminen vuoteen 2030 mennessä. Komissio tukee jäsenvaltioita tässä työssä, esimerkiksi EU:n luonnon monimuotoisuuden foorumiin perustetun pölyttäjätöryhmän kautta.	2025
------	---	------

⁴⁹ Pölyttäjien suojelutoimia koskevia oppaita on laadittu seuraaville aloille: elintarvike- ja juomateollisuus, vähittäiskauppa, metsätalous, puutarhaviljely, rakennusala, maisema-arkkitehtuuri, matkailu, energia-ala, mehiläishoito ja kaivannaisteollisuus. Ks. <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Businesses>

11.2	Komission ja jäsenvaltioiden olisi tuettava ja edistettävä pölyttäjien suojelutoimia alueellisella ja paikallisella tasolla , myös EU:n koheesipolitiikan varoilla. Alue- ja paikallisviranomaisten olisi laadittava tiiviissä yhteistyössä sidosryhmien ja paikallisyhteisöjen kanssa toimintasuunnitelmia , joilla edistetään pölyttäjien vähenemisen pysäyttämiseen vuoteen 2030 mennessä tähtääviä EU:n ja kansallisia toimia.	Toteutus jatkuu vuoteen 2030 asti
11.3	Euroopan alueiden komitean olisi tuettava pölyttäjiä koskevan aloitteen täytäntöönpanoa alue- ja paikallisviranomaisten keskuudessa edistämällä pölyttäjien suojelua koskevien tietojen ja parhaiden käytäntöjen jakamista. Komission ja Euroopan alueiden komitean olisi tehtävä yhteistyötä hallinnon kaikkien tasojen osallistumisen edistämiseksi ja varmistettava, että alue- ja paikallistasolla toteutettavia toimia tuetaan, edistetään ja koordinoidaan riittävästi.	Toteutus jatkuu vuoteen 2030 asti
11.4	Komissio helpottaa edelleen monen toimijan välistä yhteistyötä käytössä olevien foorumien avulla. Niitä ovat esimerkiksi EU:n luonnon monimuotoisuuden foorumiin perustettu pölyttäjiä käsittelevä työryhmä, Interreg-ohjelman foorumi, TAIEX-EIR Peer 2 Peer -ohjelma, EU:n YMP-verkosto ja EU:n kaupunkien viherryttämisfoorumi. Komissio tutkii, onko vielä tarpeen lisätä yhteistyökapasiteettia eri toimijoiden välillä EU:n tasolla.	Toteutus jatkuu vuoteen 2030 asti
11.5	Komission ja jäsenvaltioiden olisi edelleen edistettävä pölyttäjiä koskevia tehokkaita kansainvälisiä toimia , esimerkiksi YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestössä (FAO), biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen puitteissa ja OECD:ssä.	Toteutus jatkuu vuoteen 2030 asti